

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM
2008-10-23
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
20105-08
Rotel 227

SÖKANDE

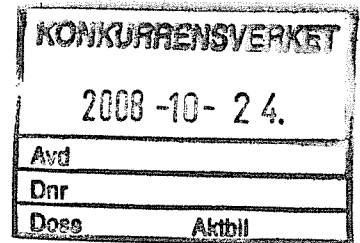
Enefjäll Natur AB, 556761-6668
Kungsgatan 53
903 26 Umeå

MOTPART

Försvarsmakten
Försvarsmaktens Logistik, Upphandlingsenheten
107 86 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 372962

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: lansrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Försvarsmakten, genom Försvarsmaktens logistik, genomför en upphandling avseende miljökonsulter, FM-402-07. Vid upphandlingen används det öppna förfarandet.

YRKANDEN M. M.

Enetjärn Natur AB ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att länsrätten prövar proportionaliteten av följande upphandlingskrav i förfrågningsunderlagets Kravspecifikation: 7.2.2, 7.2.3, 13.1.2, 13.2.2 och 13.2.4. Vidare yrkar bolaget att länsrätten interimistiskt förordnar att upphandlingen inte får avslutas innan målet slutligen avgjorts. Till grund för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Försvarsmakten har brutit mot proportionalitetsprincipen genom att ställa skall- och börkrav som är irrelevanta för de uppdrag som upphandlingen gäller, vilket begränsar konkurrensen på ett otillbörligt sätt. Dessa krav skall därför strykas eller ändras. Invändningarna gäller tjänsteområde E, Naturmiljöutredningar, och tjänsteområde K, Fågelförekomst. Upphandlingskraven lägger generellt stor tonvikt vid inventeringserfarenhet från flygplatser och områden med militär verksamhet. Bolaget anser att det är inventeringsrutin och en bred erfarenhet av fåglar och naturmiljöer i olika delar av landet som skall vara avgörande för vem som är bäst lämpad för uppdraget. De arter och livsmiljöer som förekommer på flygfält och i olika militära områden inte är unika. Rimligtvis borde en bred och långvarig inventeringsrutin i olika naturtyper värderas högt men så är inte fallet i den aktuella upphandlingen.

Försvarsmakten bestrider Enetjärn Natur AB:s samtliga yrkanden och anför huvudsakligen följande. De tjänster som kan komma ifråga skall utföras inom den mycket speciella verksamhet som bedrivs inom Försvarsmakten. Det får därför anses naturligt att det ställs krav på tidigare genomförda

inventeringar vid skjutfält, övningsområden och flygplatser. Det får också anses rimligt att sådana erfarenheter värderas högre än en mångårig allmän erfarenhet. Det är inte möjligt att uppnå detta syfte med lägre ställda krav. Fem av de ifrågasatta kraven är börkrav som inte utestänger leverantörer som inte uppfyller dem. Genom den viktning som angivits i förfrågningsunderlaget har vidare säkerställts att inget av de aktuella börkraven ges en oproportionerligt stor betydelse. Det skallkrav som ifrågasätts är allmänt hållet och kan i sig inte anses ha någon större konkurrensbegränsande effekt.

Enetjärn Natur AB har i yttrande anfört följande. De krav de vänder sig emot fungerar konkurrensbegränsande och ger tidigare uppdragsgivare åt Försvarsmakten en stor fördel i anbudsprocessen. Det är naturtyper, nyckelbiotoper och fågelförekomst som skall inventeras och inte Försvarsmaktens verksamhet. Varken växt- och djurarter eller naturmiljöer på flygfält och militära områden är unika. Skulle de efterfrågade erfarenheterna vara skydds- eller säkerhetsrelaterade ska i så fall tydliga krav relaterade till sådana frågor ingå i upphandlingsunderlaget. Poängen som ges för uppfyllda börkrav försämrar avsevärt möjligheterna att konkurrera för den som inte tidigare utfört sådana uppdrag för Försvarsmakten. Vidare är antalet flygplatser i Sverige få och de utgör en försvinnande liten andel av Sveriges areal vilket innebär att skallkravet 13.1.2 har en i högsta grad konkurrensbegränsande effekt.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap 9 § LOU skall upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall enligt 16 kap 1 och 2 §§ LOU länsrätten på framställning av leverantören besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av kravspecifikationen till den i målet aktuella upphandlingen framgår bl.a. följande.

Under tjänsteområde E: Naturmiljöutredningar anges bl.a. följande krav;

7.2.2. Anbudsgivaren **bör** ha genomfört minst tre inventeringar av naturtyper och nyckelbiotoper vid flygplatser.

7.2.3 Anbudsgivaren **bör** ha genomfört minst fem inventeringar av naturtyper och nyckelbiotoper inom områden med militär verksamhet.

Under tjänsteområde K: Fågel förekomst anges bl.a. följande krav;

13.1.2 Anbudsgivaren **skall** ha genomfört minst en inventering avseende fåglar i anslutning till en flygplats.

13.2.1 Anbudsgivaren **bör** ha genomfört minst två inventeringar av fåglar i anslutning till en flygplats.

13.2.2 Anbudsgivaren **bör** ha genomfört minst en inventeringar av fåglar i anslutning till en militär flygplats.

13.2.4 Anbudsgivaren **bör** ha genomfört minst fem inventeringar av fågel förekomst åt försvarsektorn inom jord- och skogsmark eller vattenområden på skjutfält, övningsområden eller flygplatser.

Länsrätten gör följande bedömning.

Länsrätten har i beslut den 10 oktober 2008 avslagit Enetjärn Natur AB:s yrkande om interimistiskt förordnande.

Proportionalitetsprincipen innebär att kraven på leverantören och kraven i kravspecifikationen måste ha ett naturligt samband med och stå i rimlig proportion till det som upphandlas. De krav som ställs ska vara både lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Länsrätten finner inte att de krav som Försvarsmakten uppställt strider mot proportionalitetsprincipen. Vad Enetjärn Natur AB anfört föranleder ingen annan bedömning. Ansökan skall därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Eva Pedersen
Rådman

Föredragande har varit Karin Gauffin.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

